

Izhaja

vsak petek z datumom prihodnjega dneva.

Dopisi naj se frankujejo in pošiljajo uredništvu „Mira“ v Celovec, Pavličeva ulica št. 7.

Osebni pogovor od 10. do 11. ure predpoldne in od 3. do 4. ure popoldne.

Rokopisi naj se samo po eni strani lista napišejo, druga stran naj bo prazna.

Rokopisi se ne vračajo.

MIRA

Velja

za celo leto 4 krone.

Denar naj se pošilja točno pod napisom:

Upravništvo „Mira“ v Celovec,

Vetrinjsko obmestje št. 26.

Naročnina naj se plačuje naprej.

Za inzerate se plačuje po 20 vin. od garmond-vrste vsakokrat.

Glasilno koroških Slovencev

Leto XXVIII.

V Celovcu, 1. velikega travna 1909.

Štev. 21.

Poboj v Treščah, posledica vladne ljubezni.

Kolikokrat smo že opozarjali javnost, da je z nemškutarstvom prišla v deželo surovost, da našinci ob času volitev v krajih, kjer so nasprotniki v večini, niso niti življenja varni. Po najhujših nemškutarstvih gnezdih ima slovenska stranka pristaše, ki pa si zbog surovosti ne upajo pokazati svojega pravega mišljenja in volijo z nasprotniki. Komur je znana surovost nemškutarstke, od c. k. oblasti na Koroškem negovane in ščitene stranke, se temu ne bo čudil. Nasprotniki si vse dovoljujejo, ker živijo v prepričanju, da se jim kot političnim nasprotnikom slovenske stranke itak ne more ničesar zgoditi. Vajeni so že, da se pri preiskavah, če se gre za nasprotnike, ponavadi ne najde krivcev ali pa se cela zadeva „pojasni“ kot prava nedolžna šala. Med koroškimi Slovenci je nastal v političnih zadevah naroden pregovor: „Kaj bom, saj vem, da ne pridem do pravice!“ Tako se širi v senci c. kr. vladnih organov po Koroškem surovost in razuzdanost, in ni je inštanca, ki bi naredila temu enkrat konec, in ni ga človeka, ki bi se v posameznih slučajih upal nastopiti, ker za Slovence najdejo takoj dovolj paragrafov, ki jim zamašijo usta.

Kako posurovela je nemškutarija po Koroškem, nam pove slučaj, ki se je zgodil 18. aprila v Treščah, kakor smo poročali že zadnjič. Ubili so poštenega slovenskega mladeniča, in dognano je, da so bili ubijalci iz vrst zagrizene nemškutarije, ki je šla iz Kostanj omenjenega dne ponoči v Trešče, po kaj, bo pokazala sodnijska obravnava. Našla se je priča, ki je slišala pogovor kostanjske „im freiheitlichen Lager stehende Jungmannschaft“, kakor jih hvali „Bauernzeitung“, na poti v Trešče, kjer naj pokaže svojo moč. To so pokazali na ta način, da so brez vsakega povoda napadli naše mirne slovenske fante, kateri so napravili izlet v tamošnjo gostilno in se tam kratkočasili na prav dostojen način, in ubili nadbudnega triindvajset let starega slovenskega mladeniča. Ves krvav je prosil mladenič prepeače: „Lepo vas prosim, pustite me, imam že dovolj“, a bili so ga po glavi

naprej, da je obležal nezavesten ter po preteku 12 ur umrl. Orožniki so jih že izročili sodišču, da jih zadene roka pravice, in pričakujemo, da se bo sodišču posrečilo dognati krivce.

Da je naredila kostanjska „Jungmannschaft“ izlet v Trešče iz političnonacionalnih nagibov, nam dokazuje dejstvo, da se je zbirala na Kostanjah ter pred šolskim poslopjem demonstrativno kričala „heil Lesjak!“ da dá duška svoji nemškutarstvi gorečnosti. Občinski sluga bo morda vedel povedati, kdo da je bil med demonstranti. Po hišah je iskala ta „Jungmannschaft“ svoje pristaše, da se jih je nabralo precejšnje, dovolj močno število.

Ponočni izgredi so na Kostanjah takorekoč na dnevnem redu. Poklicane oblasti pa temu ne naredijo konca, češ da nimajo za to postavnih sredstev. Znano nam je, da je prejelo c. kr. okrajno glavarstvo v Beljaku, ki ima posebno postrežljive roke za naše politične nasprotnike, pritožbe glede ponočnih nemirov na Kostanjah, pa je dognalo, da se na Kostanjah tekom skoraj enega leta ničesar hudega ni zgodilo „von belanglosen und allgemein gebräuchlichen Singen am nächtlichen Heimwege allerdings abgesehen“. Kakšno pa je to „belanglos“ petje, vedo tisti, ki je morajo poslušati; sploh je na Kostanjah menda vse „belanglos“, dokler enega ne — ubijejo. Tako je c. kr. beljaško okrajno glavarstvo tudi po poizvedovanju orožništva spoznalo za „ein völlig belangloser Vorfall“, ker je pretil z grožnjami dne 29. svečana m. l. pri p. d. Neuwirtu vodja kostanjske „Jungmannschaft“, ki je na dan volitve dne 24. marca t. l. pretil Neuwirtu, da bo že prišel k njemu „štenkat“. „Štenkanje“ na Kostanjah pa ni tako „belanglos“, ker se iz njega navadno izcimijo pretep, ki more imeti tudi posledice kakor v Treščah.

Če bo nemškutarija na Koroškem pri c. kr. vladnih organih v takem čislju in jo bodo povsod c. kr. oblasti ščitile, kakor se je godilo dosedaj ravno v Kostanjah, potem bo rasel nasprotnikom greben še bolj, in slučaj v Treščah se bo ponavljal po raznih krajih. Zadnje deželnozborske volitve so itak pokazale, da bi bilo prišlo do strašnih pobojev, če ne bi bili naši pristaši pametnejši.

Kri je itak tekla po mnogih krajih, kakor v Medgorjah, Radišah, Kotmarivasi itd., in povsod so bili pijani nasprotniki, ki so začeli pretep, in če so se naši po dokončanih volitvah, kakor v Kotmarivasi, takoj odstranili, so se pijani nasprotniki sami pograbili. Kdo je kriv temu, če ne zopet okrajno glavarstvo celovško, ki je vkljub protestu od slovenske stranke odredilo zopet volitev v — gostilni. Če bo šla surovost nemškutarije v senci c. kr. vladnih organov naprej tako v klasje, kakor dosedaj, bomo doživeli koroški Slovenci še take čase, da si bomo pri zaprtih durih še smeli klicati bridko resnico: Pravico imamo samo še, da se smemo dati pobijati!

Posl. Grafenauer o socialnem zavarovanju.

V odseku za socialno zavarovanje je dne 26. t. m. izrazil g. posl. Grafenauer, odgovarjajoč na izvajanja socialnih demokratov o socialnem zavarovanju, sledeče misli:

Kdor je sodeloval pri ustanovitvi gospodarskih ali socialnopolitičnih naprav, bo priznal, da vkljub vsej previdnosti in strokovnemu znanju pri takih napravah ne izostanejo „otročje bolezni“. Tudi sedanja vladna predloga bo morala prestati svoje otročje bolezni, četudi krije v sebi mnogo skrbnega dela in strokovne znanosti. Nekatere teh bolezni bomo skušali z vlado vred odstraniti. Pomankljivosti pa, ki se pokažejo s časom, se bodo dale poravnati tudi le s časom.

Zame pomenijo v vladni predlogi take otročje bolezni §§ 3, 5, 64, 78, 104, 106 in 114, in prizadeval si bom, da stavim v specialni debati tozadnevne primerne predloge. Če bo vsak izmed gospodov članov odseka vzela nekatere paragrafe vladne predloge v pretes, bomo z vlado dali ljudstvu imenitno božično darilo.

Danes se hočem pečati le s trditvami in ugovori od strani socialnih demokratov in jih zavrniti. Najprej pride v poštev nameravana in predlagana delitev zavarovanja nesamostojnih in samostojnih zavarovancev. Če bi se ta predlog sprejel, bi pomenilo to znamenje za boj proti celi pred-

Podlistek.

Iz življenja kronanih glav.

Iz življenja vladarjev se pripovedujejo čestokrat zanimivi dogodljaji, ki razkrivajo značilne poteze značajev dotičnih vladarjev. Edvard VII, kralj angleški, se sprehaja najraje nepoznan, in ničesar ga ne veseli bolj, nego če se more mirno sprehajati po ulicah, ne da bi ga kdo spoznal, kar pa se ne zgodi mnogokrat, ker po navadi ga spoznajo. Posebna zabava je zanj, če ga redarji smatrajo za navadnega človeka in se obregnejo ob njem. Pred kratkim je pripovedoval v družbi nekaterih diplomatov sledečo dogodbo, ki jo je doživel v Marijinih varih na Češkem. Nekoč je sedel zjutraj na klopi v sprehajališču in je pomikal s palico po tleh papirčke semtertja, kar je po drobno narejalo posebno kraspanje. Ker je v Marijinih varih zapovedana najnatančnejša snažnost in se ne sme po tleh metati papirja, je pristopil h kralju promenadni stražnik in ga vprašal v strogem glasu: „Ste Vi vrgli na tla te papirnate odrezke?“

„Ne!“ je odgovoril mirno kralj, ki ga ni poznal stražnik.

„Tem boljše za Vas, ker bi Vam sicer znalo priti pošteno drago,“ mu odgovori stražnik na kratko in ga pomeri z jeznim pogledom. Prav nič ni hotel verjeti kralju, zato se je še enkrat obrnil in zaklical kralju: „Vsekako Vas prosim, da se ne daste ujeti. Če Vas dobim še enkrat

pri tem čudnem igračkanju, ne bom več tako prizanesljiv!“

Ko je stražnik pozneje izvedel, komu je izpraševal vest tako hudo, se je stresel do kosti in mogla in si je naročil slike vseh imenitnejših vladarjev, da bi se mu vdrugeč ne pripetilo več kaj takega. Edvardu pa je naredil ta doživljaj veliko veselja; kralj se je prav pristrčno smejal, da je slišal enkrat tako zanj nenavadno pridigo.

Laški kralj Viktor Emanuel zbira kolajne. Poleg tega je strasten ribič, ki presedava na obrežju po cele ure s trnikom v roki, ujame pa redkokdaj kaj. Še pred nedavnim je doživel prav veselo dogodbo. V prav navadni obleki je sedel ob jezeru Raconigi in čakal in čakal, da ugrizne kaka riba. Mimo je prišel star kmetič, opazoval nekoliko časa ribiča in se je začel z njim razgovarjati, ne da bi vedel, s kom da govori. Ko je videl, da ribič ničesar ne ujame, mu je rekel v sožalnem glasu:

„Vi imate ravno tako smolo pri ribištvu, kakor naš kralj.“

„Kako to?“ vpraša Viktor Emanuel radovedno.

„No ja, saj je povsod znano, da zbežijo vse ribe, če pride kralj. Sicer je prav dober vladar, pa neizrečeno slab ribič.“

Viktor Emanuel se je prav pristrčno smejal in dal kmetiču čisto prav, a spoznati se mu ni dal.

Ruski car, ki je preživel že mnogo nemirnih in nevarnih dni in je videl že marsikateri žalosten prizor okoli sebe, uživa med vsemi evropskimi vladarji najmanj prostega časa; nima časa, da bi se ukvarjal, kakor mnogi njegovi „tovariši“,

s posebnostmi. Njegovo edino razvedrilo je biljard in tennis-igre.

Grški kralj si izmed vseh najbolj prizadeva, skriti svoje kraljevo dostojanstvo. Ali je v Atenah ali v Parizu ali kje drugod, vedno je sam in je zanj poseben užitek, če more na prostornem šetališču (Boulevard) v Parizu vreči dva su v ta ali drug avtomat, v katerih madam Lenormand proročuje na tiskanih listkih bodočnost. Ko je bival nekoč v mestu Aix, je stopil v majhno kavarno. Trije veseli bratci, ki so ob stranski mizi praznili bokale in kralja niso poznali, so ga silili, da mora na vsak način igrati z njimi kot četrti igro „manila“. Kralj se je izgovarjal, da igre ne pozna, pa mu ni nič pomagalo, ker niso odjenjali. Ker o igri ni imel pojma, je seveda izgubljal. Naenkrat so si veseljaki začeli pripovedovati na uho nekaj skrivnostnega; spoznali so kralja, ki biva pogostoma v Aixu. Spoštljivo so ga pozdravili in ga prosili tisočkrat odpuščanja. Tudi denar, ki ga je kralj izgubil, so mu hoteli povrniti. Kralj pa ga ni hotel sprejeti, ampak je dal še za par steklenic boljšega in se je nad zadregno prej tako živahnih kmetov zabaval prav imenitno.

Španski kralj Alfonz je odpravil stare dvorske običaje, ki so bili na španskem dvoru v navadi do najnovejšega časa. Znano je, da je Alfonz XIII. drzen avtomobilist in mu napravlja več veselja, brzeti z avtomobilom po cesti s hitrostjo 80 kilometrov v eni uri, nego hoditi ozko pot starih tradicij. Seveda mu je „glavopobil“ pripomogel do marsikakega zapisnika. To mu pa ne stori prav ničesar, plača kratkomalo in dirja naprej.

logi, ker bi se v tem slučaju mi kmetijski poslanci ne mogli več udeleževati posvetovanja o predlogi. V tem trenutku bi izgubilo socialno zavarovanje svoj značaj in bi se moralo smatrati kot „zavarovanje zavarovancev“ in na drugi strani kot „tolajžilo žalostnih“. Zakaj za varstvo in oskrbo industrijskih delavcev je oskrbljeno vsaj deloma, četudi ne v tako popolni meri, kakor bi bilo treba, v postavodaji in gotovih določilih delodajalcev, za poljedelske delavce, bodisi posle bodisi kmete, pa se je dozdej od strani države skrbelo edino le z davčnimi knjižicami in za njihovo starost z miloščinami. In ta vrsta stiskanih naj se po predlogu socialdemokratskih odsekovih članov potolaži s socialnim zavarovanjem v „poznejših časih“ ali pa se jo naj tira v tabor socialnih demokratov. Jaz moram izjaviti zastopnikom socialne demokracije: Ali bo uvedeno socialno zavarovanje z nami in tudi za nas ali pa sploh ne. Dvomim o trditvi posl. Elderscha, da bi bilo pobiranje prispevkov otežkočeno ali celo onemogočeno, če se pritegnejo v zavarovanje samostojni in da bi se vsled tega bilo treba bati primanjkljaja. Ravno narobe je mogoče.

Da se poljedelsko delavstvo protivi socialnemu zavarovanju, je le v toliko res, v kolikor o pomenu in vrednosti tega zavarovanja ali sploh ni poučeno ali pa napačno. Če kmet ve, da se mu bodo s socialnim zavarovanjem odvzela težka bremena, da bo na pr. prost doklad za občinske reveže, da bo preužitek pri njegovem posestvu nepotreben, da bo mogoče dedščine znižati in da si bo kmet s socialnim zavarovanjem zasigural delavske moči, potem bo med kmetiskim prebivalstvom izginila mržnja proti socialnemu zavarovanju popolnoma. Temeljne rente v vladni predlogi res niso visoke in da bi jih bilo državi mogoče zvišati, bi predlagal sledeče: 1. Določitev zavarovalne dolžnosti pri onih z letnimi dohodki do 4000 K in 2. progresivno povišanje osebnega dohodninskega davka, začeni pri letnih dohodkih 4000 K, ali pa se naj uvede progresiven davek za socialno zavarovanje za tiste osebe, ki niso dolžne, zavarovati se, začeni pri letnih dohodkih 4000 K. Predlagal bom tudi, kako visoke naj bodo premije, da bodo odgovarjale razmeram posameznih dežel, ker so življenski pogoji po deželah različni; avstrijska država namreč ni kak zelnik. (Veselost.) Glede obnemoglosti bi prosil gospoda vladnega zastopnika za pojasnilo, v katero vrsto zavarovanja spadajo po vladni predlogi preužitkarji na kmetih in če imajo kot taki sploh pravico do rente za obnemogle ali je nimajo? Tozadevni § 106. je nejasen. Nadaljni moji predlogi spadajo v specialno debato, zato končam.

Carigrad v oblasti Mladoturkov.

V petek na noč so začele korakati macedonske čete v Carigrad, v nedeljo zjutraj je bilo že vse mesto v oblasti Mladoturkov, le Jildiza, sultanove palače, na kateri plapola bela zastava, se mladoturške čete še niso polastile. Jildiz je nekaka skrivnost za carigradske prebivalstvo. Pri

V Irunu so ga videli nekoč iti k skladišču na kolodvoru, kamor je dospel zanj za vožnjo še nepripravljen avtomobil. Kralj je oblekel modro obleko, prijel za orodje in se lotil dela. Par ur pozneje je stal pufar pripravljen za vožnjo. Nato je prilil še bencina, in minuto pozneje se je že kadilo za Alfonzovim avtomobilom. Šport ga mnogo bolj zanima nego umetnost. Poleg tega je kralj Alfonz tudi nabiratelj, in sicer ima čisto posebno zbirko. Zbira samo reči, ki so v zvezi z atentati ali nesrečami, vsled katerih je bilo njegovo življenje v nevarnosti. Ljubi tudi telovadbo in se včasih udeleži telovadnih vaj na gimnaziji, ki je blizu dvora.

Smešnice.

Iz šole. Katehet: „Koga je poklical kralj Herod, ker sam ni vedel, kje je Jezus rojen?“

Učenec: „Kralj Herod je poklical »pišmeuhe« (pismouke).“

Brzojavni slog. Živinski trgovec brzojavi svojemu tovarišu: „Jutri so vse svinje na železnici. Pričakujem tudi Vas. Meni je mogoče priti šele pojutršnjem, ker osebni vlak ne sprejme volov. Živinske cene so poskočile, preskrbite se. Če potrebujete volov, mislite name.“

Počitka potreben. Soproga: „Moraš iti danes v klub, dragec?“

Soproga: „Sicer ni neobhodno potrebno, toda jaz potrebujem počitka.“

Slovenci, spominjajte se Velikovške šole!

vseh uhodih straži le vojaštvo, ki so mu macedonske čete odvzele orožje, in Jildiz se zdi kot zaklet grad, v katerem ni žive duše; v kljub temu pa se ga čete ne polastijo, kakor da bi se bila v njem doigrala krvava drama, za katero nočejo biti odgovorne. Macedonske čete so se polastile Carigrada brez upora. Le v staroturških kosarnah so naletele na hud odpor sultanu vdanih posadk, a po kratkem boju so zmagale na celi črti mladoturške čete, ki štejejo baje 27.000 mož in imajo 110 topov. Najhujši boj se je bil za kosarno Taksim, kjer je tudi sultanova posadka streljala s topovi. Mladina je za Mladoturke navdušena, in le starejši ljudje, zlasti stare ženske, so poparjeni. V borbi je padlo po poročilu lista „Turquie“ 1140 mož, večina njih na mladoturški strani, ki jih bodo pokopali v skupnih jamah. Ranjenih in pomorjenih je več Evropejcev; mnogo žensk, ki so šle na ulico iz radovednosti, je bilo usmrčenih od šrapnelov. Mladoturške čete, ki jih vodi Mahmud Muktar paša, so se izkazale kot izborna disciplinirane, ki znajo vzdržati red v mestu. Natančnejši položaj naj pojasnijo naslednje brzojavke:

Naskok na kosarne v Peri.

Carigrad, 24. aprila. Mladoturške čete so začele obstreljevati vojašnico Taškišla ob pol 6. uri zjutraj. Vojašnica se je vzdržala do četrta na 10. Hkrati so obstreljevali vojašnico Taksim. 500 beguncev je ušlo na pokopališče nasproti nemškemu poslaništvu, kjer so se poizkušali braniti. Ker so bili brez vodij, so kmalu prestopili k Mladoturkom. Neoborožene begunce zapirajo, oborožene pa tudi razorožujejo. V Taškišlaka-vojašnici, ki se je borila najhrabrejše, jih je padlo mnogo. Jildiza niso obstreljevali, ampak se je vdal brez odpora.

Carigrad, 24. aprila. Vojašnice so v oblasti macedonskih čet. Potrjuje se, da so bile uporne čete ponoči nahujskane. V Peri so zaprli dva deriša, ki sta nosila korane v zelenem suknu, v kojem so bila bodala. Ljudi, ki so se zoperstavliali, so ranili ali bojda umorili. Zasedovanje ubeglih vojakov traja dalje.

Carigrad, 24. aprila. Ob 10. uri so se morale sultanove čete v vrtu Taksim vdati. Poročilo, da se je vdala vojašnica Taksim, je prebivalstvo sprejelo s frenetičnim veseljem. Opoldne so zasedle macedonske čete vse v vojaškem oziru važne točke v mestu. Mladoturške čete hodijo po ulicah, pojoč pesmi. Posadka v Jildizu je baje začela zapuščati Jildiz, ko so se začele proti Jildizu pomikati macedonske čete.

Po boju.

Carigrad, 24. aprila. Vojašnica Taksim je hudo razdejana. Neprenehoma vlačijo iz nje mrtvece in ranjence. Tramvajevе vozove so spremenili v bolniške vozove in ranjence so spravili v bolnišnice. Še tekom tega dne se bo sestavilo vojno sodišče, da obsodi zaprte voditelje pri zadnjem uporu.

Solun, 24. aprila. Vest, da so zasedle mladoturške čete Carigrad, so raznesli tukaj listi v posebnih izdajah. Na tisoče ljudstva je korakalo po mestu in klicalo ustavi slava.

Dogodki v Jildizu.

Carigrad, 24. aprila. Vsi principi in princezinje so zapustili Jildiz že v sredo. Najljubši sultanov sin Burhan Eddin je baje zbežal na ladjo avstrijskega Lloyda, da bi se odpeljal v Trst. Ali je tudi sultan zapustil Jildiz, se ne more izvedeti.

Carigrad, 24. aprila zvečer. Manjše čete posadke v Jildizu zapuščajo Jildiz. Na potu jih ujemajo, razorožujejo in preiskujejo. Ujete pozdravljajo po navadi s klicem: „Sultan Abdul Hamid maf olsum!“ (Sultan naj pogine!) V Jildizu je le še kakih tisoč mož. Razpokoženje proti sultanu raste v mestu.

Carigrad, 25. aprila. Vseh oči so obrnjene na Jildiz. Vsak trenotek pričakujejo 101 strel, ki bi naznanili spremembo na prestolu. Sultan je še v Jildizu. Po morju patrolirajo torpedočolni, da onemogočijo sultanu beg.

Muktar paša ustreljen.

Carigrad, 25. aprila. Poveljnik, general Muktar paša, ki je zahteval sultanovo glavo, je bil pri naskoku na vojašnico Taksim ustreljen.

Usoda upornikov.

Carigrad, 26. aprila. Povzročitelje upora dne 13. aprila so odpeljali v vojno šolo. Jetniki vedo, kaj jih čaka. Tudi uporno moštvo bodo Mladoturki sodili hudo. Pravijo, da bo ustreljen vsak deseti mož.

Sultan se dobrika.

London, 26. aprila. „Daily Telegraph“ poroča iz Carigrada, da je poslal sultan solunskim

vojakom, ki so oblegali njegovo palačo, veliko množino sladkarij, cigaret in kave.

Sultan odstavljen.

Carigrad, 27. aprila. Parlament je odstavil sultana Abdul Hamida II. in ob 1. uri popoldne je 101 strel iz topa naznanil mestu, da je zasedel osmanski prestol princ Rešat Efendi pod imenom Mohamed V.

Koroške novice.

Zasedanje deželnega zbora. V času od 20. do 30. majnika bo deželni zbor sklican h kratkemu zasedanju, da se izvoli deželni odbor. Dotedaj bo tudi že imenovan nov deželni glavar.

Gosp. župniku R. Rotterju, ki se zdravi v Meranu, se je zdravje obrnilo precej na bolje in je upanje, da bo kmalu popolnoma okreval. Tudi g. Tomaž Ulbing, kaplan v Železni Kapli, se je šel zdraviti na Tirolsko.

Naznanilo. Od strani oseb, posebno naših mladeničev, kateri se hočejo izučiti in izobraziti v gospodarskih strokah (mlekarstvu, gospodarstvu, sodarstvu itd.) dobivam pisma, v katerih mi naznanjajo neuspehe svojih tozadevnih prošenj od strani merodajnih činiteljev. Vse te osebe opozarjam, da naj zanaprej pošiljajo svoje vloge na moj naslov na moj dom.

Brdo pri Šmohorju, 26. aprila 1909.

Grafenauer,
drž. in dež. poslanec.

Slovenski advokatje — hujskači. Kadar „štimcam“ zmanjka snovi, pa udarijo po Slovencih. Šedaj so se spravile nad slovenske odvetnike, ker hočejo izdati o jezikovnem vprašanju na Koroškem posebno brošuro, in jih imenujejo zato „jezikovne hujskače“. Sicer pa pozivljajo nemške advokate in notarje, da se združijo po načinu slovenskih „hujskačev“. Da si je društvo slovenskih odvetnikov začrtalo pravo pot, najbolje dokazuje jeza in strah pri gospodi okoli „Freie Stimmen“.

Sulferajnsko podružnico so po preteku 18 let zopet spravili na noge v Grabštanju, kjer imajo menda za nepotrebne reči preveč denarja. Pa še tožijo o hudih časih!

Seifritz — prijatelj kmetov. Posestnik M. Karničar pd. Janeš na Proboju je dolgoval 400 kron in bi se bil moral pri njem vsled tega vršiti dne 30. aprila rubež. Karničar je pa plačal dolg v Dobrlivasi dne 16. aprila. Dne 18. aprila je pa dal župan Seifritz izklicati po občinskem slugi, da bo pri Karničarju rubež, dasiravno je prizadeti posestnik izvedel pri sodišču v Dobrlivasi, da je imel občinski urad v Žitarivasi počakati z izklicanjem do 25. aprila in dasiravno je Seifritz po došlih informacijah moral v soboto prej, t. j. 17. aprila, prejeti od sodnije obvestilo, da je Karničar poravnal dolg. Karničar je trden kmet in je hotel le slučaj, da bi ga bili zarubili. Karničar je pa tudi trden Slovenec. G. Seifritz, pojasnite nam to zmoto, sicer si naredimo sami sodbo!

Umrl je v Celovcu v starosti 73 let c. kr. deželni sodni svetnik v p. Martin Schaden, častni občan mesta Pliberk. Mož je bil rodod Nemeč, je služboval dalje časa tudi v Pliberku, kjer so ga vsled njegovega pravicoljubja ljubili tudi Slovenci.

Povratek vojakov od srbske meje v Celovec. V pondeljek, dne 26. aprila, so se pripeljali v Celovec ob pol deseti uri zvečer čez Maribor vojaki 7. pešpolka, ki so morali prej iz Celovca čez noč na srbsko mejo, ko je bila vojna nevarnost velika. Na tisoče Celovčanov, med njimi mnogo častnikov, je pričakovalo na kolodvoru vojakov. Na vozovih, s katerimi so se pripeljali, so bile avstrijske zastave. Godba na peronu je zaigrala, ko je prisopihal vlak na postajo, in vojaki so začeli vriskati. Izenadilo nas je pa, da so začeli vojaki, sami zgornji Korošci, v vozovih vlaka prvi klicati „heil!“; občinstvo jih na peronu ni bogve kako navdušeno pozdravljalo. Pozdravila sta vojaštvo deželni predsednik baron Hein in župan Neuner. Pred kolodvorom je vojake, ki so izgledali prav dobro, množica pozdravljala burno. Neki pevski zbor jim je zapel pozdrav, pa tako slabo, da se petje skoraj ni slišalo in ni bilo mogoče razumeti, kaj pojejo. Po kratkem pozdravu so pred kolodvorom zbrani častniki zaklicali trikrat „hoch!“ Čudno se nam je zdelo, da je moštvo, ki je prej v vozovih krepko pozdravljalo s „heil!“, ostalo mirno in tiho. Po celi kolodvorski ulici je pozdravljalo došle vojake občinstvo navdušeno, z oken so mahale dame z robci. Vojaki so kazali vesele obraze. Ni čudno; saj so bili sami rezervisti, mnogi oženjeni, ki so hrepeneli po svojih. Taborili so ob meji v vojnih šotorih in so morali prestati mnogo mraza in deža.

Goriško vinarstvo društvo

vpisana zadruga z omejeno zavezo

u Gorici

ima v svojih zalogah in prodaja

naravna in pristna vina

z Brd, z Vipavskega in Krasa.

Razpošilja na vse kraje

od 56 litrov dalje.

Vzorci vin pošilja na zahtevo. Cene zmerne. Postrežba točna in reelna.

Sedež društva:

Gorica, ulica sv. Antona št. 7.

250 hektolitrov vina

imam še naprodaj, ponajveč belega, pa tudi črnega in rdečega, po nizkih cenah. Na postajo Ajdovščino postavljenega po 30 vinarjev liter od 56 litrov dalje. Kdor pošlje lastne sode, dobi hektoliter za 1 krono ceneje. Vzorci se pošljejo samo resnim odjemalcem.

Imam tudi še 15.000 cepljenih trt, kakor: silvanec, riznik, mosler, rulandec, muškati in druge. Za nakup se priporoča

Josip Cotič,

trtničar in vinogradnik v Vrhpolji, pošta Vipava, Kranjsko.

Prijatelji, prepričajte se,

da vsako prihrani mnogo denarja, kdor oskrbi svoj nakup raznega tkalskega blaga naravnost pri izdelovalcu-veščaku, ker le ta more vsestransko najboljšo postreči.

CEFIRI

Špeciálno izdelovanje

kanafase, oksforde, šipkovine in vsakovrstne tkanine lastnega izdelka priporoča po najnižjih cenah izborna češka kršćanska tvrđka

Vvorci zastoj

JOŽEF SUCHANEK,

Prva mehānična in ročna tkalnica ter razpošiljalni zavod izbornih tkanin v Novem Hradku pri Novem Mestu na Metuji, Češko.

1000 tucatov obrobljenih prima rjuh brez šiva

150 cm širokih in 2 m 25 cm dolgih, zajamčeno platno, iz najfinejših lanene preje narejenih, porabljenih za najfinejšo opremo za neveste, se oddajajo vsled zmanjšanja produkcije po

2 kroni 80 vinarjev

za 1 komad. Najmanjša naročila 6 komadov po povzetju.

Svojim cenjenim odjemalcem naznamim, da imam po končani inventuri zopet kakih 4000 metrov najfinejših, na travniku ubeljenih, brezhibnih

ostankov Rumburškega platna

na razpolago v dolgotih po 6 do 12 metrov po 50 vinarjev, odbranih ostankov po 12 do 18 metrov dolgih po 55 vinarjev za 1 meter. Za trpežnost jamčim tudi sedaj popolnoma. Razpošilja se, dokler je še kaj zaloge, samo v 5 kg-zavojih (po 40-45 metrov) po povzetju.

Pozor! Za nengajajoče vrnem takoj denar, tedaj ni nobena nevarnost.

S. Stein tkalnica platna Nachod

Češko.

Vabilo.

St. Jakobska mlekarina

ima v nedeljo, dne 9. majnika, ob 3. uri popoldne, svoj

letni občni zbor.

Spored:

1. Poročilo o letnem računu.
2. Volitev odbora.
3. Razno.

Ude in one, ki se za mlekarstvo zanimajo, vabi k udeležbi

odbor.

Slikar za sobe in cerkve išče pridnega

učenca

Ga. Lepušič v Beljaku na Koroškem, Lederergasse 20.

Pozor! Slovensko podjetje! Pozor!

Slavnemu občinstvu se priporoča dne 11. febr. 1909 na novo otvorenja velika manufakturna trgovina

Franc Souvan sin

v stari Souvanovi hiši na Mestnem trgu št. 22 v Ljubljani

Naprodaj je

kmetija

ki ima 14 oralov lesa, 16 oralov posetve, 9¹/₂ oralov travnika. Kupci naj se zglasijo pri Josipu Mesner pd. Ravnik v Račičah, p. Št. Peter pri Velikovu.

Osrednjo kurjavo in prezračevanje

vseh sestav proizvaja

češki specialni zavod:

Tovarna za stroje

Jan Štětka

Praga, Kralj. Vinogrady,

Fričova ul. 892.

Posebnost: Stavbe železnih vrtnih hišic in kurjava istih s toplo vodo.

Etažna kurjava iz štedilnika skozi stanovanja z 2, 4 do 6 sob.

Železne konstrukcije mostov, streh itd.

Najboljši češki vir za dobavo.

Ceno posteljno perje!

1 kg -ivega, izpukanega perja 2 K, boljsega 2 K 40 vin.; polbelega 2 K 80 vin.; belega 4 K, belega puhastega 5 K 10 vin.; 1 kg najfinejšega, snežno-belega, izpukanega 6 K 40 vin., 8 K; 1 kg sivega puha 6 K, 7 K, belega, finega 10 K; najfinejšega prsnega puha 12 K. Ako se kupi 5 kg, pošline prosto.

S. Benisch

Izgotovljene postelje iz gostonitkaste rdečega, višnjevega, belega ali rumenega nankina, dobro napolnjene, tuhnja, 180 cm dolga, 116 cm široka, z dvema blazin: ma, vsaka 80 cm dolga, 58 cm široka, napolnjena z novim, sivim, zelo trpežnim puhastim perjem 16 K; napol puh 20 K, puh 24 K; posamezne tuhnje 10 K, 12 K, 14 K, 16 K; blazine 3 K, 3 K 50 vin., 4 K. Pošiljam po postnem povzetju od 12 K dalje pošline prosto. Dovoljeno je zamenjati ali vrniti, ako se plača pošline; če blago ne ugaja, se denar povrne. S. Benisch, Deschenitz, št. 794 (Češko).

Cenik brezplačno in pošline prosto.

Omeščana Ceres

jedilna mast

(najnovejša pridobitev industrije živil)

je tako mehka kakor naravno surovo maslo, se da lahko na kruh namazati, kakor tudi penasto mesiti. Za najfinejša močnata jedila ne-utržno!

Izvir zdravja

so brezopojne pijače, izmed katerih so do danes nedosegljive

šumeče limonade

malinovega, citronovega, jagodovega, prvenčevega in črešnjevoga okusa, pripravljene iz Maršnerjevih šumečih limonadnih bonbonov

edino pristnih s to varstveno znamko.

Letna izdelava črez 40 mil. kosov.

Edini izdelovatelj: Prva češka akc. družba tovarn za orient. sladkorne in čokoladne izdelke na Kralj. Vinogradih (prej A. Maršner).

Zaloga: { Praga, Ferdinandov trg (Platz), Praga, Václavské nam. (proti Primasum).

Esence

za takojšnjo sigurno narejanje vseh opojnih pijač, finih namiznih likérov in specialitet pošiljam v brilantni kakovosti. Poleg tega ponjam

ocetove esence 80% kem. čiste, za narejanje hudega jesiha. Recepte in plakate se priloži zastoj. Cenike pošiljam franko.

Karol Filip Pollak, tovarna esenc,

Praga, Marijine ulice 8.

(Solidni, strokovni zastopniki se iščejo.)

? Imate li doraslo hčerko ?

Naročite takoj najcenejšo in najlepšo tkaninsko blago lastnega izdelka, kakor

celire

damaste, gradle, flanele, kanafase, najmodernejšo blago za damske obleke itd. za tovarniško ceno pri tvrdki:

Frančišek Mejdr

strojna tkalnica in razpošiljalnica v Usti nad Orlici, Hutvald št. 50, Češko.

Pišite po vzorce

Opreme za neveste

podelite ji veselje in kupite ji opremo

Pristaši, zaupniki, širite „Mir“!

10 zapovedi

za
kmetovalca,lepo tiskane, čisto zastoj in poštne prosto dobi vsakdo, kdor ponje piše, od lekarnarja **Trnkoczy v Ljubljani**, Kranjsko.**Največja trgovina te stroke v Celovcu.****Modnega in manufakturnega, tu- in inozemskega blaga, vedno najnovejši izbir.**Zaloge je stalno v vrednosti 1/4 milijona kron. Za prodajanje **na debelo** oddajam blago trgovcem po tovarniških cenah.

Zaradi posebno velikega nakupa poletnega blaga bodem letos po zelo nizkih cenah prodajal, t. j. brez konkurence, ker se je tudi cena pri blagu znatno znižala. Imam za žene in neveste zmerom veliko zalogo in najlepše blago na razpolaganje.

Vsi uslužbenci govorijo slovenski.

Anton Renko, lastnik trgovine, Celovec, vogel Kramarjeve ulice in Novi trg.

Pristni kranjski

lanenooljnati firnež

Glinate barve

v posodicah po 1/2, 1 kg kakor tudi v večjih posodah

Fasadne barve za hiše

po vzoreh

Slikarski vzorci

in papir za vzorce

Laki

pristni angleški za vozove, za pohištva in za pode

Steklarski klej (kit)

priznana in strokovno preizkušena najboljši

Karbolinej prve vrste

Mavec (gips) za podobarje in za stavbe

Čopiče domačega izdelka za zidarje in za vsako obrt

priporočata

Adolf Hauptmann

v Ljubljani

Prva kranjska tovarna oljnatih barv, firnežev, lakov in steklarskega kleja.

Zahtevajte cenike!

Kranilno in posojilno društvo v Celovcu

4 1/2 %

kmečki kreditni zavod za Celovško okolico

Pavličeva ulica št. 7

uraduje

ob četrtkih od 1/2 10. do 12. ure in od 1/2 2. do 3. ure,
ob sobotah od 10. do 12. ure.

4 1/2 %

Društvo jamči za popolno varnost vlog s premoženjem vseh udov.

Prihranite mnogo, ako kupite pri izdelovalcu!

Najboljše, brezhibne in pristnobarvne

ostankeizbornega kanafasa, oksforda za srajce, flanela, platna, cefira, šotskega blaga, višnjeve tkanine, krizeta za suknje, izborna odbrana, da se more vsak ostanek izborna porabiti v gospodinjstvu, razpošilja **krščanska tvrdka** 40 do 45 metrov za 16 kron po povzetju. Dolgost ostankov 6—10 metrov.**Anton Maršik**, lastnik ročne tkalnice in razpošiljatelj

Češka Čermna pri Nachodu, Češko.

Šolsko poslopjev **Kapli na Dravi**, 10 minut poleg železniške postaje Svetnavas v Rožu, enonadstropna močna hiša, tik farne cerkve, ki obsega 5 sob, 1 kuhinjo, 1 klet, 1 drvarnico in 1 majhen vrt za zelenjad, se prodaja po dražbeni poti

16. majnika t. l.

Več pove g. **Oskar Buda**, šolski načelnik v Kožentavri, pošta Podgora v Rožni dolini.**J. B. HAFNER**

trgovec z železnino v Celovcu

„Pri zlati kosi“

zraven znane gostilne „Tiger“

priporoča svojo veliko zalogo vsakovrstnega orodja za poljedelstvo, za hišno in kuhinjsko opravilo, nagrobne križe, žice z iglami za ograjo pašnikov, vlitte kotle, železne peči, štedilnike, dobre kose za sečo, srpe, motike, kamena (osla) itd.

vse po najnižjih cenah in pri najboljši postrežbi.

Patentirane, same ob sebi delujoče **škropilnice „Syphonia“**

za vinograde in hmeljnike

za zatiranje sadnih škodljivcev, proti boleznim na perju, za odpravo penderca in divje sorčice itd.

Same ob sebi delujoče, nosljive in prevozljive brizgalnice

za 10, 15, 60 in 100 litrov tekočine, s pripravo za mešanje na petrolej ali brez nje. Zahtevajte podobo in opis, katere vam pošlje

Ph. Mayfarth & Co.

tvornice strojev, specialna tvornica vinskih stiskalnic in strojev za izkoriščanje sadja.

Odlikovana z nad 620 zlatimi in srebrnimi medaljami.

DUNAJ, II./1, Taborstrasse št. 71.

Natančni ilustrovani ceniki zastoj.

Zastopniki in preprodajalci se iščejo.

Tvornica umetnega kamenja in marmorja

ZAJEC & HORN

Ljubljana, Dunajska cesta št. 73.

Prečastitim gospodom duhovnikom, stavbenim mojstrom, mizarjem itd. priporočamo prekrasno brušene in polirane plošče iz umetnega marmorja v velikosti do 2 1/2 m² ena.

Čudovito naravno, a po ceni nadomestilo naravnega marmorja za oltarje, za prevleko celih sten, lizen v cerkvah, stebrov, za mize, kredence, umivalnike, za elektrotehnične plošče itd.

V zalogi je nad 12 raznih vzorcev v različnih barvah. Gospode interesente prosimo: „Prepričajte se sami o kakovosti blaga najbolje na licu mesta, ali pa zahtevajte vzorce!“

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Celovcu

Delniška glavica K 3.000.000.

Rezervni fond K 300.000.

Denarne vloge obrestujemo po **4 1/2 %** od dne vloge do dne vzdiga.

Kolodvorska cesta št. 27.

Zamenjava in eskomptuje

izrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapadle kupone. Daje predujme na vrednostne papirje. — Zavaruje srečke proti kurznim izgubam.

Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitninske kavicje.

Eskompt in inkasso menic. — Borzna naročila.

Centrala v Ljubljani. Podružnici v Spljetu in Trstu.

Turške srečke. Šest žrebanj na leto. Glavni dobiček 300.000 frankov. Na mesečno vplač. po K 8.— za kom. Tiske srečke s 4% obrestmi. Dve žrebanji na leto. Glavni dobiček K 180.000. Na mesečno vplačevanje po K 10.— za komad.

Prodaja vseh vrst vred. papirjev proti gotovini po dnevnem kurzu.